

Tilladelse efter vandløbsloven til større rørdimension af rørbro i Gilbjerg-Klelund Bæk ved Brunbjergvej, st. 1.814 m

I mail af 31. oktober 2024 søger Vejen Kommune, Infrastruktur og Anlæg, om tilladelse til ombygning af en eksisterende rørbro i Gilbjerg-Klelund Bæk ved Brunbjergvej. I forbindelse med ombygningen ønskes rørbroens dimension øget fra Ø800 mm beton til Ø1200 mm beton eller plast. I vedlagte notat er projektforslaget for ombygning og reparationsarbejdet på Brunbjergvej nøje beskrevet.

Behovet for ombygning er opstået i forbindelse med en kraftig regnhændelse den 27. september 2024. Vandføringen i bækken blev større end den eksisterende rørunderførings kapacitet og store vandmængder strømmede således hen over vejen. Herved blev selve vejkassen udsat for erosion og både vejen og rørbroen ødelagt i et omfang så vejen har været lukket for trafik lige siden.

Formålet med projektet er således at gennemføre reparationen af vejen snarest muligt og samtidig øge rørbroens kapacitet, så der er mindre risiko for at lignende regnhændelser igen vil medføre ødelæggelse af vejen.

Afgørelse

Teknik & Miljø, Team Vandmiljø meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til udskiftning af broen på følgende vilkår:

1. Den nye bro skal etableres som beskrevet i ansøgningen, jævnfør dog nedenstående vilkår.
2. Det nye Ø1200 mm rør skal anlægges sådan, at den indvendige underkant af røret ligger i kote 40,25 m DVR90, hvilket svare til 0,35 m under den regulativmæssige bundkote.
3. Røret skal anlægges vandret eller med et bundlinjefald på maksimalt 2 ‰ i nedstrøms retning.
4. Ved bygværkets ind og udløb skal der foretages stensikring i fornødent omfang, sådan at utilsigtet erosion af vandløbets brinker undgås.
5. Der må ikke foretages indgreb i vandløbet op og nedstrøms bygværket, udover hvad der er beskrevet i projektforslaget.
6. Under anlægsarbejdet skal den til enhver tid værende vandføring i vandløbet kunne passere uhindret forbi arbejdsområdet.

7. Vandløbet må i øvrigt ikke tilføres flydende eller faste stoffer, som medfører risiko for forurening af vandløbets vand.
8. Eventuelle nødvendige aftaler med private lodsejere skal være indgået inden anlægsarbejdets påbegyndelse.
9. Hvis der sker skader på vandløbet uden for projektområdet, skal vandløbsmyndigheden straks underrettes herom og skaden skal udbedres efter nærmere aftale.
10. Der skal gives besked om anlægsarbejdets påbegyndelse senest 2 dage før til Teknik & Miljø, Team Vandmiljø.

Det bemærkes, at vandløbsmyndigheden med denne tilladelse ikke påtager sig ansvar eller forpligtigelser i forbindelse med broens placering eller forankring, bæreevne eller lignende. Eventuelle skader på andres ejendom vil være vandløbsmyndigheden uvedkommende. Vedligeholdelse af bygværket til en, til enhver tid forsvarlig stand, påhviler ejeren. Endvidere bemærkes det, at vandløbsmyndigheden ikke påtager sig ansvar af nogen art i forhold til anlæggets sikkerhedsmæssige forsvarlighed.

En bro er et fremmedelement for vandløbet. Skulle det på et senere tidspunkt vise sig, at anlægget ikke længere ønskes opretholdt, eller dets tilstedeværelse ikke længere er berettiget, kan vandløbsmyndigheden forlange bygværket fjernet fra vandløbet på ejers bekostning.

Ejeren af broen er vejmyndigheden. Såfremt ejerskabet overdrages til andre, vil ovenstående forpligtigelser følge ejerskabet. Vandløbsmyndigheden skal orienteres om overdragelse af ejerskabet.

Baggrund

Etablering eller ændring af broer skal i henhold til § 47 i vandløbsloven godkendes af vandløbsmyndigheden. Sager herom skal i øvrigt behandles efter Miljøministeriets bekendtgørelse om vandløbsregulering m.v.. Ifølge bekendtgørelsen skal vandløbsmyndigheden tage hensyn til de afvandingsmæssige interesser, der knytter sig til området, samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet. Ovenstående vilkår har bl.a. til hensigt at varetage disse hensyn.

Gilbjerg-Klelund Bæk er et offentligt vandløb med udløb i Holme Å ca. 840 m nedstrøms den aktuelle lokalitet, se vedlagte kortbilag. Vandløbet forløber i et åbent traces ved Brunbjergvej, men ca. 240 m opstrøms herfor er vandløbet rørlagt over en strækning på ca. 1,6 km. Opstrøms for Brunbjergvej har vandløbet et topografisk opland på 9,34 km² og jordtyperne består af grovsandet jord og grov lerblandet sandjord. Arealudnyttelsen er overvejende almindelig landbrugsdrift med agerjorder og der er ingen større byområder eller andre større befæstede arealer indenfor oplandet.

Gilbjerg-Klelund Bæk er ikke målsat i statens vandplanlægning, så det nærmeste nedstrøms liggende målsatte vandområde er Holme Å med GOD ØKOLOGISK TILSTAND og miljømålet for Holme Å er opfyldt på den konkrete strækning. Der findes ikke NATURA2000 områder i oplandet til Gilbjerg-Klelund Bæk. Det nærmeste nedstrøms liggende område er Varde Å øst for Varde, der hvor Holme Å munder ud i Varde Å, altså mere end 40 km nedstrøms den aktuelle lokalitet. Gilbjerg-Klelund Bæk er udpeget som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Af de tilstødende terrestriske områder er det kun arealet nedstrøms vejen og syd for vandløbet, som er registreret som beskyttet eng. Vandløbet afvander et område som er klassificeret som INGEN RISIKO i forhold til okker.

Afvandingsmæssige konsekvenser

I regulativet for Gilbjerg-Klelund Bæk er kravet til vandløbets størrelse beskrevet som en geometrisk skikkelse med en bundbredde på 0,8 m, et bundlinjefald på 1 ‰ og et skråningsanlæg på vandløbets sider

på 1,5, både op- og nedstrøms Brunbjergvej. Rørunderføringen under Brunbjergvej er en Ø800 mm betonledning. Kapaciteten, som bl.a. er afhængig af rørets roughed, hældning og vandstandshøjden i vandløbet op- og nedstrøms rørunderføringen, er beregnet til at være omkring 400-500 l/s når det er fuldt løbende. Dette svarer til en maximal specifik afstrømning fra oplandet på ca. 50 l/s/km².

Ved større afstrømningshændelser vil der ske opstuvning opstrøms rørunderføringen. Da der ikke er noget større naturligt magasin, hvor de overskydende vandmængder kan ophobes, vil der ret hurtigt også ske overløb hen over Brunbjergvej, hvis hændelsen er væsentlig højere end de ca. 50 l/s/km², eller hvis hændelsen er af længere varighed.

Ved nedbørshændelsen i slutningen af september 2024 blev der registreret meget store vandføringer i vandløbene i den nordlige del af Vejen Kommune – flere steder var den specifikke afstrømning større end 100 l/s/km². Vi ved ikke præcist hvor meget vand der løb i Gilbjerg-Klelund Bæk, men det forekommer rimeligt at antage, at afstrømningen her har været i samme størrelsesorden, altså omkring dobbelt så meget som rørunderføringens faktiske kapacitet.

Af vedlagte projektforslag fremgår, at den nye rørunderføringens teoretiske kapacitet kan beregnes til ca. 1.750 l/s. I praksis vil den nok være lidt lavere, idet der i denne afgørelse stilles vilkår om, at rørledningen placeres ca. 35 cm under den regulativmæssige bund. Effekten heraf vil være at der vil aflejres sand i bunden af røret, så der opstår en "naturlig" vandløbsbund inde i røret, hvilket netop er formålet med dette vilkår. Men det betyder så også, at rørunderføringens faktiske kapacitet reduceres, formodentlig til omkring 1.200-1.500 l/s. Alligevel vil rørunderføringens faktiske kapacitet blive forøget med en faktor 3 i forhold til den nuværende.

De åbne vandløbsstrækninger op- og nedstrøms rørunderføringen har en vandføringsevne på godt 900 l/s, beregnet på baggrund af de teoretiske dimensioner og en vanddybde på én meter ved Manningtal 20. Dermed er den nye rørunderføringens kapacitet større end selve vandløbets faktiske vandføringsevne. I fremtiden, i modsætning til nu, vil der således ikke ske opstuvning opstrøms rørunderføringen som følge af dennes manglende kapacitet.

Udover at der nu ikke længere vil ske opstuvning umiddelbart opstrøms Brunbjergvej i forbindelse med stor vandføring i vandløbet, vil udskiftningen af rørbroen ikke medfører ændringer i de afstrømningsmæssige forhold i vandløbet eller afvandingstilstanden af de tilstødende arealer, hverken op- eller nedstrøms rørunderføringen.

Miljømæssige konsekvenser

Ved udskiftning af rørunderføringen og reparation af broen sker der ikke ændringer i de fysiske forhold, som har væsentlig betydning de natur- og miljømæssige kvalitetselementer i vandløbet. Som i det fleste vestjyske vandløb er der en ikke ubetydelig sandvandring i Gilbjerg-Klelund Bæk. Det forventes derfor, at der i løbet af kort tid vil være aflejret sand inde i bunden af røret, hvorved der skabes en ny vandløbsbund i rørunderføringen i lighed med vandløbsbunden op- og nedstrøms herfor. Den nye rørbro vil således ikke komme til at udgøre en spærring for hverken fisk eller smådyr.

Det nye større rør er bedre i overensstemmelse med den fysiske størrelse af vandløbet i øvrigt i forhold til den hidtidige størrelse. Det betyder at vandhastigheden inde i rørunderføringen vil være nogenlunde den samme som i vandløbet. Herved vil rørunderføringen heller ikke udgøre et problem i forhold til passage for vandløbets eventuelle svage svømmere.

Overordnet set sker der ingen ændringer af naturtilstanden i vandløbet. Nu er vandløbet som nævnt ikke målsat, men selv hvis det havde været det, ville projektet ikke indebære begrænsninger i mulighederne

for målopfyldelse i forhold til den hidtidige tilstand. Projektet indebærer ikke påvirkning af tilstanden eller mulighederne for målopfyldelse i Holme Å, eller nogen form for påvirkning af arter eller naturtyper i eller af det nedstrøms liggende NATURA2000 område.

Selve anlægsarbejdet giver anledning til en vis forstyrrelse og en kortvarig tilstandsændring af vandløbet som beskyttet naturtype. Den negative påvirkning anlægsarbejdet medfører er dog af meget midlertidig karakter og det forventes, at der i løbet af kort tid vil indfinde sig en naturtilstand i vandløbet, som tilnærmelsesvis er den samme som i dag. Idet vandløbets vandføringsevne overordnet set ikke ændres, forventes der ikke at ske ændringer i tilstanden af det naturbeskyttede engområde langs vandløbet nedstrøms broen.

Som følge af de helt underordnet og ubetydelige ændringer i naturtilstanden, som anlægsarbejdet giver anledning til, er det vurderet, at dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 ikke er fornøden i denne sag.

Samlet vurdering og begrundelse

Formålet med projektet er at genoprette vejforløbet over vandløbet, samt sikre at risikoen for fremtidige skader på infrastrukturen minimeres. At sikre en velfungerende infrastruktur er et tungtvejende samfundshensyn. Projektet indebærer ingen væsentlig negative ændringer eller påvirkninger hverken af de fysiske eller natur- og miljømæssige forhold i vandløbet eller på de omkringliggende arealer. På den baggrund finder vandløbsmyndigheden det forsvarligt at meddele tilladelse til det ansøgte.

Hjemmel og øvrige administrative vurderinger

Godkendelsen meddeles med hjemmel i vandløbslovens § 47, Miljø- og Fødevareministeriets lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, samt §§ 9, 17, 21 og 30 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27 juni 2016 om vandløbsregulering og –restaurering m.v.

Med henvisning til de ovenfor nævnte begrænsede miljø- og afstrømningsmæssige konsekvenser, er der ikke indhentet udtalelser fra andre interesserede myndigheder m.v., og projektforslaget har ikke været fremlagt for offentligheden i 4 uger, jævnfør bekendtgørelsens § 17.

Der betales ikke gebyr for sagsbehandlingen af denne sag, jævnfør bekendtgørelsens § 21, stk. 3.

Vejen Kommune, Infrastruktur & Anlæg, har den 3. december 2024 søgt om tilladelse til igangsættelse af anlægsarbejdet uanset eventuel klage over afgørelsen. Efter det oplyste begrundes ansøgningen med, at den manglende vejforbindelse, som følge af den ødelagte rørunderføring, er til betydelig gene for de trafikale forhold i området. Vandløbsmyndigheden meddeler således samtidig tilladelse til at udnytte afgørelsen og påbegynde anlægsarbejdet fra det tidspunkt afgørelsen foreligger, jævnfør bekendtgørelsens § 30. Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen til straks at påbegynde anlægsarbejdet ikke indebærer nogen form for begrænsninger i klageinstansens muligheder for at ændre eller ophæve vandløbsmyndighedens godkendelse som følge af en klage. Eventuelle økonomiske tab, gener eller ulemper som følge heraf er ansøgers eget ansvar og er vandløbsmyndigheden uvedkomne.

Endelig skal det bemærkes at der ikke er foretaget partshøring i sagen efter forvaltningslovens bestemmelser idet det forudsættes, at eventuelle nødvendige aftaler med berørte lodsejere er på plads inden afgørelsen udnyttes. I øvrigt vurderes afgørelsen ikke at være til ugunst for nogen parter i sagen.

Øvrige forhold

Ansøger afholder samtlige udgifter til projektets gennemførelse. Erstatninger er ikke aktuelle i denne konkrete afgørelse, idet ingen tredjeparter lider tab som følge af ændret afvanding eller rådighedsindskrænkninger på nærliggende arealer.

Team Vandmiljø fører tilsyn med anlægsarbejdet i fornødent omfang. Skulle der i forbindelse med arbejdets gennemførelse opstå uforudsete situationer, der indebærer risiko for skade på natur, miljø eller tredjeparts ejendom, skal Team Vandmiljø straks underrettes herom.

Denne afgørelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år fra dags dato.

Andre tilladelser

Såfremt der i forbindelse med anlægsarbejdet måtte være behov for etablering af grundvandssænkning og udpumpning af grundvand til vandløbet, skal der indhentes særskilt tilladelse hertil. Eventuel ansøgning herom skal indeholde oplysninger om, hvor længe grundvandssænkningen forventes at vare, udpumpningens størrelse, samt udpumpningsvandets indhold af opløst jern (ferrojern) og total jern, samt pH og suspenderet stof. Denne afgørelse må ikke udnyttes før tilladelse til grundvandssænkning og udpumpning foreligger, hvis dette viser sig nødvendigt.

Denne afgørelse friholder ikke ansøger fra at indhente eventuelle nødvendige tilladelser efter anden lovgivning. I øvrigt giver afgørelsen ikke ansøger rettigheder i forhold til at etablere bygværket på tredjeparts ejendom. Skriftlige og bindende aftaler herom bør, i det omfang det måtte være nødvendigt, indgås mellem de respektive ejere af disse ejendomme og ejeren af bygværket.

Klagevejledning

Godkendelsen efter vandløbsloven kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

En klage skal fremsættes direkte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via den digitale Klageportal. Se mere om hvordan klageportalen benyttes og om gebyrordningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnet hjemmeside www.naevneneshus.dk. Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Såfremt gebyret ikke betales, afvises klagen fra behandling.

Klagefristen er 4 uger fra den 10. december 2024, hvor afgørelsen annonceres i på Vejen Kommunes hjemmeside. Det betyder at en eventuel klage skal være fremsat senest den 7. januar 2025. En klage anses for indgivet når den er synlig for vandløbsmyndigheden på klageportalen.

I tilfælde af klage vil vandløbsmyndigheden blive underrettet af klagenævnet, og vi vil straks give ansøger besked herom. En klage vil imidlertid ikke have opsættende virkning, idet der allerede er meddelt tilladelse til at udføre anlægsarbejdet uanset klage, jævnfør ovenfor.

Denne afgørelse er sendt til:

Ansøger og ejer af bygværket:

- Teknik & Miljø, Infrastruktur & Anlæg, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen, Att.: Egil Sønderby [es@vejen.dk].

Lodsejere ved bygværket:

- Ejer af matrikel 1b, Klelund By, Lindknud; Yvonne Boisen, Brunbjergvej 1, Klelund, 6682 Hovborg.
- Ejer af matrikel 1o, Klelund By, Lindknud; Andreas Kinch, Danmarksgade 21, 2. 2, 6700 Esbjerg.
- Ejer af matrikel 1f, Klelund By, Lindknud; KLELUND ApS, Koldingvej 2, 7190 Billund.

Vedlagt bilag:

- Kortbilag.
- Kopi af ansøgningen.

Spørgsmål eller bemærkninger til denne afgørelse kan rettes til mig på tlf.: 7996 6260 eller på mail: sv@vejen.dk.

Venlig hilsen

Søren Vinsløv
naturgeograf

Oversigtskort
 Tilladelse til udskiftning af rørbrø
 i Gilbjerg-Klelund Bæk

Målestok:
 1:10.000

Journalnr:
 24/21531

Sagsbehandler:
 SV

Dato: 23. oktober 2024
Sag: 24/18426**Kontakt:** Egil Sønderby**Telefon:** 7996 6210**Mail:** For sikker kommunikation
anvend Digital Post

NOTAT

Brunbjergvej ved Klelund. Nyt underløb under vejen for Gilbjerg-Klelund Bæk, offentlig vandløb nr. 315003

Baggrund

Ved regn hændelse den 27. september 2024 var vandafstrømningen så stor, at der ikke var tilstrækkelig kapacitet i røret under vejen og vandløbet blev bredfyldt og løb over vejen. Den manglende kapacitet kan skyldes en kombination af stor afstrømning aflejringer i røret. Derved opstod der turbulens omkring udløbet af røret. Turbulensen og vandstrømmen over vejen bevirkede, at vejskassen blev eroderet med forskudte rør, jordfaldshuller og underminering af vejen. Billedet af vejskaden viser store mængder aflejret flodskarn på vejen omkring rørunderløbet.

Rørunderløbet er vist med blå steg på kortet nedenfor og vejskaden fremgår af foto.

Vandløb (inkl. rørlagte): 1.003

VID	1.003
NAVN	Gilbjerg-Klelund Bæk (Holsted)
VLBNR	315003

Administrative forhold.

Brunbjergvej er en offentlig vej og det er derfor kommunens ansvar at vedligeholde vejen og de afvandingsforhold der vedrører vejen herunder rørunderløbet.

Vandløbet, der krydser vejen, er et offentligt vandløb. Offentlige vandløb bliver vedligeholdt af kommunen. Udgifter til anlægsarbejder i form af omlægning m.v. skal afholdes af de grundejerne, som får nytte og gavn af forholdene. Vandløbet er et åbent vandløb på begge sider af Brunbjergvej.

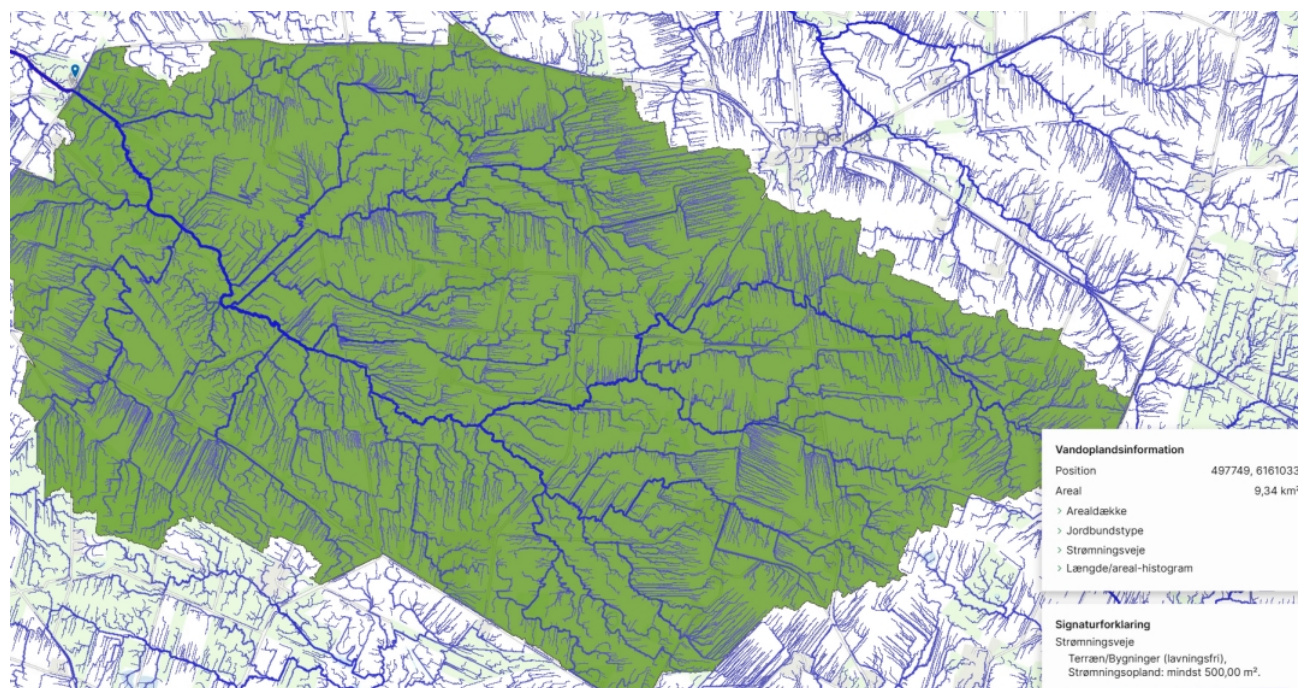
Vejforhold

Brunbjergvej er udlagt som grusvej med ca. 3,5 m kørebane og ca. 1 m brede græsrabatter. Underløbet under vejen er et ca. 12 m langt 800 mm betonrør af ældre kvalitet og der er ca. 1,30 cm vejdæmning oven på røret. Ved rørgennemløbet er skråningsanlægget ned mod det åbne vandløb næsten lodret og vejen mangler generelt sidestøtte. Rørledningen krydser vejen i en vinkel på ca. 30 grader.

Rørbunden ligger ca. 2 m under vejmidte. I udløbssiden er der store sætninger og forskydninger i rørlægningen. I indløbssiden er der op stuvning til omtrent overkant røret. Det er kommunens ansvar at vedligeholde rørledningen og eventuelt forestå udskiftning.

Topografi og afstrømningsforhold ved rørunderløbet.

Vandløbets topografiske opland ved Brunbjergvej er ca. 1000 ha jævnfør nedenstående Scalgoanalyse

Dimensioneringsgrundlag for et nyt underløb

I Vejdirektoratets historiske vejregler for dimensionering ekstern afvanding vurderes forskellig dimensionsgivende afstrømninger under hensyntagen til det topografiske oplands størrelse faldforhold.

Som grundlag for dimensionering af eksterne dræn og lukkede ledninger, samt gennemløb og åbne vandløb kan følgende værdier for topografisk afstrømning anvendes:

Situation	Dimensionsgivende topografisk afstrømning
Små flade oplande (op til 10 km ²) (10 km ² = 1.000 ha.)	1-2 l/s/ha
Små kuperede oplande (op til 10 km ²) (10 km ² = 1.000 ha.)	op til 10 l/s/ha
Store oplande	sjældent over 0,5 l/s/ha

Table 2.7 Topografisk afstrømning

2.5.3 Gennemløb

Åbne og lukkede vandløb, der krydser vejen, beregnes for en afstrømning på minimum 3 l/s/ha.

Ved små oplande kan det være nødvendigt at dimensionere for en afstrømning på op til 10 l/s/ha.

Hvor åbne vandløb føres under vejen, bør mindste indvendige dimension på underføringen være $\geq \varnothing 500$ mm.

Hvor lukkede vandløb føres under vejen, bør mindste indvendige dimension være $\geq \varnothing 300$ mm.

Åbne vandløb, der føres gennem en faunapassage, dimensioneres som åbent vandløb. Vedrørende faunapassage henvises til afsnit 4.13.

Vurdering af dimensioneringsgrundlag for et nyt rørgennemløb

Det vurderes, at det topografiske opland ved rørgennemløbet hører til under definitionen "store" oplande på 1000 ha og derover. I de historiske vejregler er konklusionen, at den dimensionsgivende topografiske afstrømning sjældent større end 0,5 l/s/ha.

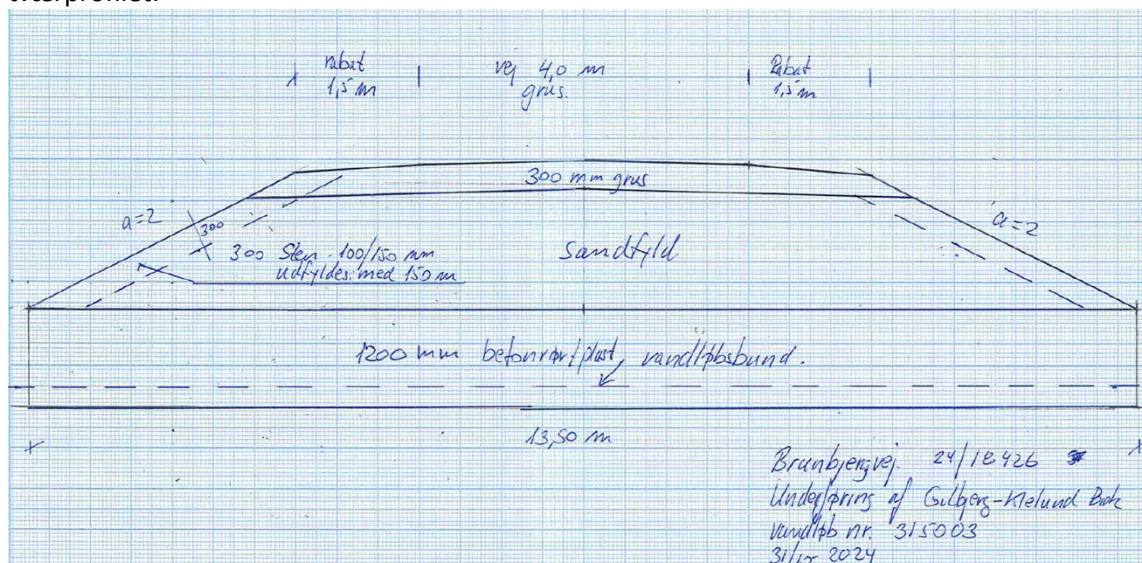
Under hensyntagen til vejens karakter som en grusvej med begrænset trafik og at der ikke er risiko for oversvømmelse af bygninger, hvis vandløbet går over sine bredder, er vurderingen, at der i denne konkrete situation kan tages udgangspunkt i en dimensionsgivende afstrømning på 1,5 l/s/ha.

Projektforslag for nyt rørunderløb og retablering af vejen.

Røret udføres som et $\varnothing 1200$ mm betonrør/plastrør med ca. 2 promille fald. Rørets vandføringsevne er beregnet til ca. 1.750 l/s hvilket svare til en topografisk afstrømning på ca. 1,75 l/s/ha.

Røret lægges 20 cm lavere end den eksisterende bundkote. Herved kan vandløbsbunden gå igennem røret. Længden af det nye rør bliver 13,5 m.

Vejen opbygges med 4,0 m kørebane og 2 x 1,5 m brede rabatter i hver side. Skråningsanlæg fra rabatten ned mod vandløbet udføres med anlæg 2. Skråningsanlæg stabiliseres med et 30 cm tykt stenlag 100/150 mm. Hulrum i stenlagets nederste halvdel udfyldes med ærtesten. Vandløbsskråningerne omkring indløb og udløb sikres ligeledes med 100/150 mm sten ca. 1,5 m fra underløbet. Desuden oprensnes vandløbsbunden for sediment fra vejen på en ca. 10 m lang strækning op- og nedstrøms vejen. Projektet er skitseret på tværprofilet.

Det videre forløb

Projektforslaget fremsendes til Vejen Kommunes Vandløbsmyndighed til godkendelse. For at fremme sagens godkendelse kan der holdes et møde på stedet med lodsejerne der grænser op til rørgennemløbet.